

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st. — Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefranko-
vani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uprav-
ništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr.
Za naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Afera Cosani.

(Zvršetek.)

Kakor smo že včeraj povedali, se je včerajšnje nadaljevanje razprave pričelo z govorom glavnega pravdnika, kateri je govoril najprej o Cosaniju:

»Glede Cosanija«, je dejal govornik, »ni dvoma, da je kriv pregreška, radi katerega je obtožen, ker se Cosani sam pripozna za krivim! Glasoval je 2 krat v IV., 5 krat v III. in še 5 ali 6 krat v II. in I. razredu.

Ker je Cosani sam izpovedal svojo krivdo, ni treba meni dolgo govoriti, da dokazem to krivdo. A iz Cosanijeve izpovedbe izvira jasno krivda Benussija in Cumarja. Verovatno je Cosaniju, ko obtožuje druge tožence. In sicer je jasno, da je resnično njegova obtožba glede Benussija in Cumarja, kajti Cosani pravi, da — čeprav mu Benussi in Cumar nista izrečno ukazala, naj glasuje za druge osebe — sta ga oba videla prihajati na sedež volilnega odbora, videla sta ga tam jemati legitimacije, videla sta ga obritega, šminkanega in preoblečenega in sta ga plačevala. Ako bi ne bilo v njiju namenih, da porabita Cosanija v protizakonite svrhe, ako bi ne bilo v njiju namenih, ko sta najela Cosanija, da porabita istega za glasovanje za mrtve, odsotne in namišljene volilce, potem bi mu bila gotovo zabranila jemati legitimacije, bila bi ga vprašala, zakaj se je obril, zakaj se je našminkal in zakaj se je preoblekel? A osnova ga nista vprašala o tem, pač pa sta se mu smejala in ga — plačevala!

Da se sme Cosaniju verovati, dokazuje slučaj, da on ni hotel povedati, da mu je Breno Vecchi dal legitimacije svojih bratov, in da je to priznal šele potem, ko je sam Breno Vecchi povedal, da je dal legitimacije Cosaniju. Cosani je hotel namreč zakriti tožence Vecchi, a ko je videl, da je Vecchi sam izpovedal, tedaj si je mislil: Sedaj je zastoj, ne morem ga rešiti več in tedaj je priznal resnico.

Ali o Benussijevi in Cumarjevi krivdi govori dalje še dejstvo, da je bilo na sedežu volilnega odbora na razpolago moretoma polno legitimacij in identitetnih izkaznic.

Jaz nisem poklican, da bi tu kritiziral postopanje drugih oblasti; vendar pa moram konstatovati, da so se na anagrafičnem uradu dajale identitetne izkaznice z neko čudno nepremišljenoostjo. Kdor je prišel v anagrafični urad, dobil je tam identitetno izkaznico, a katero je šel glasovat. Te identitetne izkaznice so se podajale iz rok v roke, še javni prestrežki so jih nosili raznim osebam. Teh izkaznic je bilo veliko število v dvorani filharmoničnega društva na razpolago moretoma. In za to sta vedela Benussi in Cumar. Oba dva pravita, da nista vedela za Cosanijeve volilne goljufije. To so besede, katere se izrekajo, a se ne verujejo. Sicer pa ni le Cosani zakrivil volilnih goljufij; mnogo drugih individuvov je zakri-

vilo take goljufije. Znae so nam goljufije, ker je dokazano, da se je glasovalo za mrtve in za odsotne, da se je glasovalo v imeu oseb, katere so potem izjavile, da one niso glasovale, ker niti niso bile dobile legitimacij. In to so goljufije, katerih je mnogo in ki so nam znane! Neznane pa so nam osebe, ki so jih zakrivila. A Benussiju in Cumarju niso znane le goljufije, marveč tudi osebe, kajti te osebe so vse iz one »vojke morettov«, ki šteje, kakor je dejal tožene Benussi, 300 moških.

Potem je državni pravdnik govoril še o drugih tožencih in slednjič je priporočal sodnikom, naj smatrajo Cosanija, Skerla, Jeklina, Pellegrinija, Valle in Crelisa, kakor krive početih goljufij, a Benussija, Cumarja, Tominza, Vecchija in Grilla kakor sokrivimi na istih goljufijah.

Na to je začel govoriti Cosanijev branitelj, odvetnik dr. Stanič.

Govor dra. Staniča se glasi (po stenogramu):

Slavni sodni dvor! Govori se mnogo o napredku, o svobodi, o avtonomiji in o njenih pridobitvah za javno stvar. Tu imate sad in njegove izrastke. Govori se izlasi v Trstu tudi mnogo o svobodni misli, o poštenosti, in eden današnjih obtožencev — tega tukaj ni — je povodom zadnjih volitev javno izjavil, da nista zmagala ni on, ni njegova stranka, ampak da je zmagala poštenost nad nepoštenostjo. Tu jih imate, te poštenovitelje! Mesto kakor zmagajo poštenosti, imenovati bi bilo zadnje volitve zmago nepoštenosti, zmago nezakonitosti, zmago korupcije, ki sega od najnižjih slojev tje gori do municipija, do njegovih uradnikov, do komisije in celo višje. In če ne verujete, poslušajte!

Razprava je podala dokaze za to, da je 98 mrtvih in neznanih volilcev dejansko volilo; da se je izdajalo volilne listke vsakomur, ki je le pripadal stranki »Patrija«; da je v tem pogledu zadostovalo navesti katero-sikoli ime in da je pristal te stranke brez ovire potegnili volilni listek; da so navadni postrežki glasovali za dobro poznane volilce; da je eden ali drugi teh »Patrijinih« morettov ne le do 10 in 20 krat, ampak celo do 60-krat na en dan glasoval, sedaj v tej obleki, sedaj v drugi, sedaj v taki bradi, sedaj v drugi, slednjič tudi brez brade, da se je oddalo 19 glasov s pooblastili, ne da bi bilo možno kje najti dotičnih pooblastil, da se je od druge strani pa dobro poznane volilce, ki niso bili »Patrijine« stranke, kar, meni nič tibi nič, izbrisalo iz volilnika, češ, da so nepoznani. Kar je pri vsej tej stvari posebno simptomatično, je to, da so municipijski uradniki in slugi na vse možne načine podpirali »Patrijine« morette, bodisi, da so jim uročali volilne listke, bodisi, da so jim izposojali obleko in klobuke, bodisi, da so jim omogočali vstop v volilno dvorano. Vse brijače, ki so te morette brili in šemili — plačal je municipij! Kar je pa posebno značilno, je to, da so vsi ti moretti, katerih je bilo kakih 300 in od katerih je vsaki vsaj enkrat, če

ne večkrat, glasoval za mrtve in odsotne — bili v služki »Patrije« in da se ni konstatiral niti en sam slučaj, da bi bila kaka druga politična stranka, bodi »Rosetti«, bodi katera druga, le enkrat tako glasovala, ali le poskusila glasovati.

Zalostno, prežalostno je, da so se take goljufije mogle goditi v pričo vse volilne komisije, od katere je eden ali drugi ud brez-dvomo poznal enega ali drugega teh morettov; prežalostno je, da se je vse to moglo goditi celo v pričo e. k. vladnega zastopnika, ki je sam za »Patrijo« svoj listek oddal, ki je raje v kakem kotičku »Edinost« prebiral, nego da bi se briga za zakonitost volilnega postopka. Najžalostnejše pa pri tem je, da je e. k. državna policija morala dobiti povelje z Dunaja, predno je pričela preiskovati stvar.

Ni moja naloga, in račem naravnost, da je to mojemu poklicu kar protivno, da tu obtožujem kogarsikoli. Kar se mene tiče, bi bilo državno pravdnštvo lahko izpustilo tudi Benussija in Cumarja, ki pri tej stvari gotovo nista glavna, kakor je izpustilo sto in sto drugih, ki so najmanj toliko zakrivila, kakor Cosani. Enega tožiti, zapreti, in vse druge in poglavite krivce izpustiti, je velika krivica, radi katere si usojam državno pravdnštvo kar naravnost postaviti na obtožni klop. Nam, ki smo udje te države, katerih koristim ima državno pravdnštvo služiti, pristojta pravica, da zahtevamo od državnega pravdnštva račun o tem, kje so ostali vsi drugi krivci, zakaj se je ravno proti Cosaniju in edino le proti njemu tako strogo postopalo in proti nobenemu drugemu?! Tri mesece in pol stoče Cosani v ječah, med tem ko so vsi drugi svobodni in se morejo svobodno gibati. To je krivica proti Cosaniju, radi katere mi ima državno pravdnštvo dati račun.

»Je li Cosani res kriv?« vprašuje branitelj, ki se v širšem govoru spušta v pravno razmotrivanje vprašanja, tolmačuj zakon ter navaja razsodbe višjih sodnij, ki ne stoji v soglasju se stališčem obtožnice. — Slednjič predlaga branitelj, da se, ko bi sodni dvor Cosanija vendar le obsodil v soglasju s obtožnico, jemlje obzira na mnogo olajšujočih okoliščin, kakor bi bile: da je bil zapeljan; da ima družino in da ga je revščina potisnila na to pot; da bi bil lahko več storil, nego to, kar je storil, ker mu je bila prilika odprta; da mu je ta prilika bila le ponujena po tuji nemarnosti, izlasi volilne komisije in vladnega zastopnika, da je, deloma vsaj, druge krivce oblasti naznanil in da je 3 mesece in pol bil v zaporu, t. j. več nego dopušča zakon v skrajnem slučaju. — Slednjič omenja govornik tudi »obrakovanje«, katera je bil Cosani zakrivil na škodo Benussija in Cumarja. »Res je«, sklepa branitelj, »da Cosani ni povedal vse resnice; marsikaj ima še na sru in tudi na vesti, kar bi marsikatega, ne le Benussija in Cumarja, hudo potlačilo. Pri vsem tem da ima Cosani omdaževano minolost, ima plemenito nprav; noče

nikomur škoditi, če ve, da s tem sam sebi nič ne koristi, — ali hrani marsikaj v svojem sru, kar lahko en dan ali drugi pride na dan, če bo treba.

Za dr. Staničem je govoril, kakor branitelj tožence Benussija, odvetnik dr. Daurant, kateri je — sveda — dokazoval poštenje svojega branjenca, hvalil volilne mahinacije in morettovsko vojsko.

Dru. Daurantu je sledil odvetnik dr. Conso, kakor branitelj tožence Cumarja. Dr. Conso je povsem posnemal svojega predgovornika.

Na to je dolgočasil sodnike, tožence in občinstvo odvetnik dr. Bassaggio, katerega smo že drugokrat čuli govoriti jako dobro in prepričevalno, dočim ni mogel več-
raj najti pravih besedij... Pa ni čudo, kajti branil je znanega, le prepoznanega Justa Skerla. Morda je njemu samemu mrzil njegov branjenec, in najbrže ni mogel radi tega govoriti tako iz sru kakor govori sicer.

A dolgočasnost, ki jo je provzročil govor dra. Bassaggio, je pregnal dr. Coduri, kateri je najprej izjavil, da brani tožence Vecchi, Jeklin, Valle in Pellegrini, dočim se se je bil v ponedeljek zglasil samo za tri prve imenovane.

Predsednik ga je torej vprašal: »Kaj branite tudi Pellegrinija?«

»Da, tudi Pellegrinija!«

»No, branite jih, kolikor jih hočete!«

Na to je dr. Coduri prišel braniti Benussija in Cumarja. A predsednik ga je kmalu poklicel na red. Slednjič je dr. Coduri vendar prišel braniti gori imenovane tožence; a ko je dovršil s tem, prišel je braniti — tožence Tominza!

Predsednik ga je vprašal: »Torej branite tudi Tominza?«

»Seveda!«

Predsednik Tominzu: »Ste si li najeli branitelja?«

Tominz: »Jaz ne!«

Dr. Coduri je sel na svoj stol ob splošnem smehu. Tako je mož poskrbel za veselost ob zaključku te prežalostne razprave.

Razsodbo smo priobčili že včeraj.

Politični pregled.

V Trstu, 10. septembra 19.

Zopet vznemirljive vesti. Radi dogodkov na Ogrskem, oziroma radi pridržanja tretjeletnikov pod orožjem vlada itak že najhujše ozlovoljenje. In to ne le morda med političnimi strankami, o katerih bi se hotelo morda govoriti, da hočejo omenjeno nesrečno odredbo vojne uprave le zvijačno izkoristiti v svoje strankarske svrhe, ampak vsa javnost je razburjena, ker prizadeti so vsi stanovi. Izlasi pa prihajajo poročila o razburjenju med prizadetimi vojaki samimi, ki morajo sedaj trpeti, ker je ladja državne po-

mirjajoča radovednost gledalcev. Večina prisotnih vojakov se je poslavljala morda za vedno; vsa srca pa, četudi še tako sovražna cesarju, so prosila nebo za slavo domovine. Ti ob bojev med Evropo in Francoško utrujeni ljudje so pustili korakajoči pod slavolokom vse sovražstvo, ker so dobro vedeli, da je bil ob času nevarnosti Napoleon Francoška. Grajska ura je udarila poljedne. Nemudoma je ponehalo šumenje množice in nastala je taka tišina, da bi se lahko slišal tudi glas otroka. Starček in njegova hčerka, katerima se je videlo esmo na očeh, da živita, sta začula sedaj zvenenje ostrog in rožljanje sabelj, ki je odmevalo iz zvonkega grajskega hodnika.

Zdajci se je prikazal majhen, obilen mož, oblečen v zeleno uniformo, bele hlače in s škornji za ježo, obdržeč na glavi svoj triogelni klobuk, ki je bil ravno tako čuden, kakor mož sam. Široki, rdeči trak častne legije mu je visel na prsih in ob strani mu je visela kratka sablja. Hipoma so ga vsi zagledali in to od vseh strani celega prostora. Bobnarji so začeli takoj bobnati in oba orkestra sta začela igrati komad, čegar bojeviti značaj se je ponavljal v vseh glazbilih začeni od miloglasne flavte do velikega

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoški spisal: Honoré de Balzac.
Poslovenil K. Z.

I.

Prvi grehi.

Spet druga množica, stlačena kakor ta, v kateri sta bila starček in njegova hčerka, je zavzemala na z gradom vsopredni črti, tesen in poltakan prostor, ki se je raztezal ob železni ograji Parrousel-a. Ta trumeta je provzročila, da se je valed različnih ženskih toalet le še bolj razločeval veliki, široki čveterokot, katerega so tvorile zidine Tuilerij in ona, pred kratkim znova postavljena ograja. Polki stare garde, določeni za parado, so polnili ta velik prostor, kjer so tvorili nasproti palači impozantne višnjeve črte deset mož v širokosti. Izven ograje in v Courrousel-u je stalo v vsoprednih vrstah več polkov pehote in konjenstva, pripravljenih, da defilujejo skozi slavolok, ki krasi sredino ograje in na čegar pročelju so se takrat videli krasni beneški konji. Vojaško godbo pa, ki je stala pod galerijami Louvra, so zakrivali službujoči poljski ulanci. Velik del

peščenega čveterokota je ostal še prazen kakor borišče, pripravljeno za kretanje teh molčečih, z vojaško umetnostjo simetrično urejenih trum, ki so vračale solzljive žarke v trojnem ognju deset tisočih bajonetov. Ker je pihljal vetrič po vojaških perjanicah, je bilo videti njih gibanje valovito, kakor če maje drevesa hud veter. Te stare, molčeče in krasne čete so nudile tisoč barvnih kontrastov, katere so provzročale raznobarvne uniforme, našivi, orožje in naramske prepone. Visoke ponosne zidine so bile okvir tega čarobnega prizora, minijature slike bojnega polja pred bitko. Videlo se je, kakor da posnemajo nepremičnost teh zidin i poveljniki i vojaki. Nehoté je moral primerjati gledalec te človeške zidove z onimi kamenitimi. Pomladansko solnce je razsipno metalo svoje žarke na bele, šele pred kratkim zgrajene, kakor tudi na stoletne zidove in obsevalo te neštete obraze, ki vsi so pričali o prestanih nevarnostih, resno pričakajoči prihodnjih. — Polkovniki posameznih polkov so hojevali sem ter tja ob vrstah, ki so jih tvorili ti junaški ljudje. Za temi mnogobrojnimi trumami, blestečimi se od srebra, višnjeve barve, škrlata in zlata, so lahko videli radovedni gledalci majhne trobojnice, pritrjene na sul-

cah šestereh neutrudljivih poljskih konjikov. Ti so neprenehoma dirjali liki ob polju čredo gonečim psom semtertja med četami in radovednimi gledalci. Morali so paziti, da niso radovedneži prodrli iz majhnega prostora, ki jim je bil dovoljen pred cesarsko ograjo.

Brez tega gibanja bi se bil človek lahko mislil bivajočega v palači lepe vile sredi ti-hotnega gozda. Kakor je pomladanski vetrič, pihlajoč po kapah grenadirjev, kazal njih nepremičnost, tako je pričalo bučno šumenje ljudstva o njihovem molku. Le včasih se je zaslišal zvok kacega polumeseca ali kak lahkeh, nepreviden udarec na bobno, odmeva-
joč od cesarske palače, kakor daljni, hudo uro naznanjajoči grom. Pazljiva množica je kazala nepopisno navdušenje. Francoška se je hotela posloviti od Napoleona pred to novo vojsko, katere nevarnosti je v duhu videl vsak, tudi najpriprostejši meščan. To pot se je namreč šlo za »biti, ne biti« fran-
coskega cesarstva. Kakor da se jih je ta misel polastila, so se tiščali v enakem molku meščani in vojaki v prostoru, nad katerim sta plaval Napoleonov orel in ga nij. Tudi teh vojakov, ki so bili Francoške up in zadaža kaplja krvi, se je polotila vzne-

litike zavozila na pesek in je obtičala ob mrtvi točki, preko katere nikakor ne more.

Ali, kakor da ni dovolj na tem, širijo nekateri listi še druge vzaemirljive vesti. Voja uprava da že računa z možnostjo, da zakon o naboru novincev ne bo vsprejet na Ogrskem niti do novega leta. Ker pa preko tega termina ne morejo obdržati tretjeletnikov, da mislijo v spopolnjenje vojske pozvati pod orožje nadomestno rezervo. V konjištvu in topništvu pa — ki nimata nadomestne rezerve — da pozovejo rezerviste.

To vest prinaša sedaj »Prager Tagblatt« in jo potrjuje tudi »Zeit«. Lepa se nam torej piše! Koliko gospodarskih in socialnih interesov bi bilo krvavo zadetih po taki odredbi, tega ne treba niti praviti. In vse to valed tega, da so bili Nemci v letu 1867 zločinsko brezvestni v svoji strankarski sebičnosti in da je bil tedanji minister Beust — zopet Nemec! — zločinsko brezvesten, ko je sklepal pogodbo z Ogrin dremal v fotelju — tako trde sodobniki njegovi povsem apodiktčno — ko je stavljaj svoje ime na one dokumente, katerih nekatere niti prečitati ni.

Če to ni bila brezvestnost, potem moramo priznati, da sploh ne vemo, da li so državni sploh navezani v kako vestnost do države, kateri služijo in čije interese braniti so dolžni po storitvi prisegi.

Kriza na Ogrskem. Dajstvo, da je cesar zapustil Budimpešto, ne da bi se bila kriza ni za eno samo ped približala svoji rešitvi in ne da bi bil pal le en sam žarek, ki bi pokazal situacijo vsaj v nekoliko ugodnejši luči — to dejstvo se smatra kakor gotovo znamenje, da krona nikakor ne misli odjenjati glede madjarskega poveljstvenega jezika. Temu nasproti pa stoji zopet dejstvo, da opozicija nikakor ne misli odnehati od te zahteve. Na vedenje opozicije vpliva najvspodbudnejše okolnost, da je nje agitacija po vsej deželi kronana najlepšimi, naravnost nepričakovanimi uspehi. — Vse madjarske mase se identificirajo z nje zahtevami glede vojske. Okrajji, ki so vedno guvernementalno volili, prehajajo sedaj na stran opozicije. Tako je izjavilo že več poslancev iz vladne stranke, ki so sedaj prepotovali svoje okraje, da v slučaju novih volitev ne bi se upali niti več kandidirati brez obzira, da bodo nastopali za »narodne zahteve« opozicije. Za slučaj novih volitev — in govori se tudi to, da ima Khuen že v žepu pooblaščenje za razpuščenje zbornice in razpis novih volitev — žuga opoziciji, da postavi kandidate v vseh 413 okrajih in se ista z njevo naglico pripravlja za ta slučaj in spopolnjuje svojo organizacijo.

Agitacija opozicije je tako napela stvari, da danes tudi največji optimisti ne verujejo več, da je sploh še kak državnik na Ogrskem, ki bi mogel dovesti do kompromisa.

Pod bremenom tako težkih skrbij in ob tako usodno zavozeni situaciji morda še ni cesar nikdar zapuščal ogrske prestolnice; in nikdar ni še po odhodu vladarjevem vladala v vladnem taboru taka depresija kakor to pot. A ni le dejstvo, da se kriza niti za eno znamenje ni primaknila bliže rešitvi, ki tlači duhove, ampak tudi gotovost, da bo še dolgo trajala negotovost in da še precej časa ne

bobna. O tem bojsem klicu so vztrepetala srca, pozdravljale zastave, in vojski od prvega do zadnjega moža so prezentirali orožje. Od vrste do vrste so se žula povelja kakor odmevi; navdušena množica pa je klicala: »Živel naš cesar!« Naposled pa se je začelo vse premikati, kajti Napoleon je bil zajezdil konja. To premikanje je povrnilo molčečim trumam življenje, povrnilo glas godalom, orlom in praporom mahanje in vznemirjenost vsam obrazom. Da zdelo se je celo, kakor da kličejo tudi stene galerij te stare palače: »Živel naš cesar!« To ni bilo zemeljsko, to je bil čar, podoba božje vseomogočnosti, ali bolje rečeno: minljiva podoba minljivega kraljestva. Mož, tolikanj ljubljen, občan z navdušenjem, udanostjo in željami, za katerega so bila nebesa razgnala oblake, je ostal na svojem konju, kake tri korake pred malim, od zlata se lesketajočim »premištvom«, z nadmaršalom na levi, s službujočim maršalom pa na desni. Sredi tolike razburjenosti, katero je bil provzročil sam, se ni ganila nobena poteza njegovega lica. — »Da, moj Bog! Sredi svinčenk pri Wagramu, sredi mrtvecev pri Moskvi, vedno in povsod je miren kakor Baptist!«

(Pride še.)

pride dejanje, ki razbremeni situacijo, ki kakor mora tišči vse politično življenje na Ogrskem. Mesec dni in morda tudi več bo trajalo, predno se cesar zopet povrne v Budimpešto. Sedaj pojde na velike vaje na Ogrskem, potem bo preokupiran po prihodu nemškega cesarja, ki ostane na Dunaju 18., 19. in 20. t. m., in mčno je, da bo cesar čakal na Dunaju tudi na prihod ruskega carja, kar se zgodi nekako sredi oktobra. Tja do konca meseca oktobra se utegne torej zavlačevati kriza.

Tako je položnje — obupno. A kako vse drugače bi bilo, ako bi imeli v ogrskem parlamentu le kakih 60—70 poslancev iz nemadjarskih narodnosti?! Kakovo protitežje bi bilo to proti madjarskemu šovinizmu! To bi bila prava mana za dunajske kroge, ki morajo sedaj biti obupen boj ne le za jedinstvenost vojske, ampak tudi za prerogative krone!! Vse se mašuje na svetu. Menili so, da duvalistiško uredbo monarhije najbolje zagotove, ako jo naslonijo na politično in narodno helotstvo nemadjar-kih narodnosti. Račun jim ni obveljal in se je izkazal zgrešenega prek in prek. Da niso bile ne madjarske narodnosti obsojene v politično in narodno helotstvo in da se ni pripoznal aksijom »enega samega političnega naroda« na Ogrskem: danes ne bi se tako majali stebri monarhije in skupnosti nje vojske.

Madjarske roke, ki z ljutimi udarci razbijajo monarhijo, so danes svobodne, in nikogar ni, ki bi jih mogel zaustaviti. Roke nemadjarskih narodnosti pa so obnemogle po krivdi z Dunaja doli in ne moreje graditi jezui, ki bi mogel odbijati razljučeno valovje. Da da: vse se mašuje na svetu. Vemo, da vse te rekriminacije nič ne pomagajo. Ali beležiti treba kakor prispevek za zgodovino grehov, ki so jih delali državniki v naši monarhiji. To treba zabeležiti tembolj, ker njim v prilog ni možno beležiti niti te okolnosti, da bi bili — po tolikih groznih skušnjah — prišli do spoznanja o svoji lastni zmoti! Naš ministerski predsednik Koerber nastopa sicer kakor da hoče odločno nastopiti proti nezmernosti Madjarov. — Toda faktično, z vsemi svojimi čini, nadaljuje le delo prednika svojega, nesrečnega Beusta, ki je vse žrtvoval ideji nadvladja Nemcev v tej monarhiji! Saj je vse postopanje Koerberjevo postavljeno v službo te nesrečne misli!

Konferenca interparlamentarne mirovne zveze. V večerajnji seji te zveze govoril je poročevalec škandinavske skupine Horst, ki je poročal o nevtralnosti Švedije in Norvegije. Dejal je, da smatra norveška vlada sedanji moment najpripravljenim za oživljenje razsodišnih pogodb. Na podlagi kraljeve naredbi od dne 15. aprila možno je upati, da se v kratkem začnejo pogajanja z drugimi državami glede sklepanja razsodišnih pogodb.

Konferenca vsprejela je resolucijo švedske skupine, v kateri se škandinavski skupini izrekajo simpatije na njenem prizadevanju za stalno nevtralnost škandinavskih držav.

Konferenca je nadalje odobrila sklep interparlamentarne sveta od dne 2. oktobra l. 1901 glede izvajanja haaške konvencije, po katerem je dovoljen pristop h konvenciji tudi onim državam, ki se niso udeležile konference v Haagu, kakor tudi sklep, ki zahteva, da se objavljena načela glede vojnega prava splošno in točno izvajajo ter da o vsakem sporu med narodi prihaja v veljavo po konvenciji idoločeno razsojevalno postopanje.

Konferenca je pohvalno vsprejela Goba-tovo poročilo o delovanju interparlamentarne zveze od haaškega kongresa sem.

Devakovsky (avstrijska skupina) je priporočal ukonjenje mednarodnega prava narodov, Apponyi (ogrška skupina) in Paiva (portugalska sk.) priporočala sta mednarodno tiskovno zvezo. Vsprejela se je resolucija Romuna Porumbaru glede izvajanja sklepov nizozemske konference, tiščočih se mednarodnega privatnega prava. Bolgar Bobčev je priporočal konferenci blagohotao pretresanje želje, da bi se prebivalec evropske Turčije olajšala osoda potom hitre izvršitve 33. člena berlinske pogodbe.

Sklenilo se je, da se prihodnji kongres interparlamentarne mirovne zveze sestane v Saint-Louisu v Združenih državah severne Amerike.

Sinoči se je na čast interparlamentarnemu kongresu priredil banket, na katerem je ministerski predsednik dr. Koerber proslavljajl idejo miru.

Dogodki na Balkanu. Položaj v evropski Turčiji mora biti že silno kritičen, ko je bila vlada primorana pozvati pod orožje vse črnogojnike od 32 do 40 let. Tozadevni cesarski iradé bil je namreč izdan dne 6. t. m. — Iz Plovdiva poročajo, da je popolnoma izmišljena vest o Sarafovi smrti, katero vest je te dni raztrosila Turčija. Pač pa je Sarafov odšel iz bitolskega v drinopoljski vilajet, kjer organizira ustajo na črnogorski obali. Za ustaše bi bilo namreč velikanske važnosti, ako bi v svoje roke dobili črnogorsko obal, ker bi potem mnogo lažje uvažali orožje, streljivo in druge potrebščine iz ruskih pristaniš v Macedonijo.

Iz Carigrada se poroča, da so turške čete dobile ukaz prekoračiti bolgarsko mejo, da jim bo tako mogoče priti ustašem v drinopoljskem vilajetu za hrbet.

Nadaljuje se preiskava radi eksplozije dinamita na parniku »Vaskapu« in vedno bolj prihaja na površje prepričanje, da je bila eksplozija posledica atentata. Radi te eksplozije sklenile so nekatere parobrodne družbe, na čelu jim grške in romunske, bojkotirati vsa bolgarska pristanišča.

Romunija in položaj na Balkanu. Dunajska »Zeit« priobčuje velevažen dopis iz Sinaie o vedenju Romunije nasproti balkanskim dogodkom. V tem dopisu pripoveduje se o pogovoru med grofom Goluchovskim in nekim visokim avstro ogrskim diplomatom. Grof Goluchovski je baje izjavil, da je toliko trozveza kolikor dvozveza želela, da bi se Romunija v interesu miru na Balkanu okrepila. Želelo se je tudi, da bi Romunija vojaško posredovala za vspostavljanje reda v turških evropskih pokrajinah. Sestanek med cesarjem Franom Josipom in romunskim kraljem Karolom v Isehlu imel je namen dogovoriti se glede eventuelne okupacije Macedonije po romunski vojski. Kralj Karol pa da je na splošno iznenađenje kratko in odločno odklonil to ponudbo z motivacijo, da želi le mir in pokoj. To kraljevo vedenje je tim več bodlo v oči, ker je celo cesar Fran Josip zelo vskipel proti Bolgarom, ker mu delajo velike skrbi težnje Bolgarov, da bi svojo državo razširili proti jugu. Ta odklonitev kralja Karola razlaga se na ta način, da se isti boji za obstoj svoje dinastije, katera bi prišla v nevarnost, ako bi romunska vojska doživela na Balkanu poraz in ker bi Romunija tudi v slučaju za njo ugodnega izida vojaške akcije ne mogla ničesar pridobiti.

Iz vsega tega je razvidno, da je Romunija spreviedla, da bi ona v balkanski zadevi le pobirala za druge kostonj iz žrjavice in se je seveda brez pomisleka odrekla tej ne ravno prijetni ulogi. Tudi romunsko časopisje zastopa to načelo in odsvetuje sovražen nastop Romunije proti Bolgariji.

Dogodki v Beyrutu. V Beyrutu in okolici je vrenje vedno večje. Turška oblata hočejo po svoji stari navadi svo krivdo radi izgredov metati na kristijane. Te dni so imeli konzuli v Beyrutu konferenco, na kateri so zahtevali, naj se odstavi tamšnji vali Rešid bey in so admiral pred Beyrutom zasidranih vojnihi ladij naprosili za vojaško obrambo, ker se je bati nadaljnih nasilstev fanatičnih mohamedancev. Admiral je ukrenil že vse potrebno, da bo mogel izkrcati na suho močan oddelek vojaštva. Amerikanski diplomatični odposlanec v Carigradu, Leisham, brzojavil je v torek svoji vladi v Washington, da je bilo v Beyrutu od mohamedancev ubitih sedem kristijanov. — Zadnja poročila konzulov iz Beyruta pa trdijo, da se v Beyrutu nadaljuje klanje kristijanov. V mestu vlada grozen strah, vsled česar močno trpita trgovina in promet. Nekatera poročila trdijo, da se je iz ameriškanskih ladij že izkrcalo 500 mož in da so ladije pripravljene za boj. Pričakujejo se še druge ameriškanske vojne ladije. Tudi po drugih krajih Sirije je navstalo vrenje in bati se je splošnega klanja kristijanov, posebno v Libanonu.

Tržaške vesti.

Povodom obletnice smrti pok. Ivana viteza Nabergoja je daroval g. Kurnelij Gorup 100 K z željo, naj bi se ta svota uporabila kakor prispevek za spomenik, ki naj bi se postavil zaslužnemu prvoboritelju tržaških Slovencev. (Op. uredništva. — Zahvaljuje se g. darovatelju na lepi inicijativi, naznanjamo slovenskim rodoljubom, da je odbor političnega društva »Edinost« v seji dne 7. t. m. v načelu sklenil, da se postavi

na Proseku spomenik pok. prvoboritelju tržaških Slovencev ter se store čim prej potrebni koraki za nabiranje prispevkov, s čemer je že ustrezno rodoljubni želji gospoda darovatelja.)

Dogodki Rimanjih. Po znani razpravi na deželnem sodišču v Trstu proti vaškemu županu Ivanu Bordonu, ki se je, kakor znano, završila s tem, da je bil obtoženec rešen vsake krivde, je zagrebel isti že 4 osebe: tri otročiče in onega italijanskega podanika, ki se je bil vrgel z mosta na železniški tr. Sedaj pa se pripravljajo — civilne poroke. Ali Rimanjci odklanjajo vsa krivdo na tem, da je prišlo tako daleč. Oni se sklicujejo na zakon, ki določa svobodo vesti. Oni so nastopali odkrito: povedali so bili, da hočejo ostati v okrilju rimske katoliške cerkve, ali v latinsko cerkev da se ne povrnejo več in pod nobenim pogojem. Na njihovo odkrito in lojalno nastopanje so odgovorile oblasti — cerkvene in posvetne — s pritiskom in represalijami. In tako se so stvari razvijale dalje in danesajo... sadove.

Cerkev v Rimanjih je še vedno zaprta, okna so zastrta z zavesami; isto velja za loško cerkev. Zvonovi so — šli v Rim po želji in zapovedi cerkvene blasti. Zato pa opozarjamo c. kr. šolski svet v Kopru, naj nikar ne pošilja starišem svojih ukazov radi šolskih zamud. Pri nas je bila vedno ta na vada, da je zvon v malem zvoniku zval šolsko mladino v šolo. Na to klicanje je pazila mladina sama. In tako je bilo dobro in potrebno, ker stariši odhajajo po svojih opravkih na polje in drugod, da morejo preživljati iste svoje otročiče. Politična oblast v Kopru bi morala vendar nekoliko uvaževati razmere, v katerih živi to naše ljudstvo, četudi je isto slučajno — slovensko, in četudi je morda (morda, pravimo) drugačna volja gospoda — Bennatija!! Saj se umejemo, veleblagorodni g. Neys!!

Važna odredba za učitelje. Dosedaj je učiteljsko vposobljenostno spričevalo zastarelo in je izgubilo veljavo, ako lastnik nad tri leta ni izvrševal učiteljske službe, sedaj je pa naučni minister odredil, da ima tako spričevalo vedno veljavo.

Novincem. Mestni magistrat objavlja — na podlagi prijave ministerstva za deželno brambo, da letos novinci ne bodo pozvani pod orožje z dnem 1. oktobra —, da odpade za iste dolžnost zglašnja v zmislu naredbi istega ministerstva od dne 1. julija 1902. Na svobodo pa je vsakemu novincu, da se more iz lastne volje predstaviti vojaški oblasti (polvoljstvu dopolnilnega okraja) med 1. in 5. oktobrom. Razglas magistrata dostavlja, da tega bi bilo celo želeli, ker v isti meri, kakor se bodo zglašali novinci, bodo odhajali na dopust tretjeletniki.

Mestne ljudske šole v mestu in po okolici se odpro dne 16. t. m. Vpisovanje se bo vršilo v dneh 13., 14. in 15. t. m. — Učenci morajo priti v spremstvu starišev, oziroma njihovih zakonitih zastopnikov. Kdor ne bi vpisal svojih otrok, ki so v dobi od 6. in 14. leta, in si dopuščal, da isti ne zabavajo v šolo redno, tega zadene kazen po ministerjalni naredbi od 30. sept. 1857. Otroci, ki bivajo na meji dveh šolskih okrožij, si morejo izvoliti to ali ono šolo. Sicer pa bo magistrat le v izrednih slučajih in le ob posebnih tehtnih vzrokih dovoljeval, da more otrok obiskovati šolo v drugem šolskem okrožju in ne v onem, kjer isti biva. Magistrat polaga prebivalstvu na srce, da bodo vsi otroci, obvezani v to po zakonu, redno obiskovali šolo.

Na c. kr. pripravnišči srednjih šol v Trstu ul. Ciozza št. 6 I. nd., kjer se otvori letos še ena razred in sicer prvi letnik, vršilo se bo vpisovanje v torek, dne 15. in sredo 16. t. m. od 9—12. ure dopoldne.

V prvi letnik se bodo vsprejemali učenci, ki so dovršili II. ali III. razred kake ljudske šole.

V drugi letnik pa učenci, ki so dovršili III. ali IV. razred. — Učenci imajo priti v spremstvu starišev ali njih namestnikov, ter se izkazati na vpisovanju a) s kratkim listom, b) s šolskim spričevalom, c) s spričevalom o cepljenju koz ter d) s izkazom, da so zdravih oči.

Omeniti treba še, da se bodo v II. letnik vsprejemali učenci le še letos, a drugo leto se bo isti dopolnjeval iz učencev, prestopivših iz I. letnika.

Štipendiji. Z začetkom šolskega leta 1903—1904 je podeliti štipendij iz ustanove

Alberto Byk letnih 600 kron. Pravico do tega študijskega imajo tržaški dijaki, ki obiskujejo kako vsučilišče ali kako visoko tehnično šolo. Pravico podeljevanja ima municipalna delegacija. Prošnje, opremljene z dokazili o starosti, domovinstvu, premoženjskem stanju rodbine in učnih uspehih dveh zadnjih semestrov, je uložiti do 20. septembra na uložnem zapisniku mestnega magistrata.

Dalje sta z začetkom šolskega leta 1903-1904 podeliti dva študijska po 1000 letnih kron iz ustanove »Giuseppe Michele Mauser« av. de Marquado«. Pravico do teh študijskih imajo slušatelji tehnike, ki so dovršili višjo realno in so pristojni v Trst, brez razlike veroizpovedanja ali narodnosti, ali prednost imajo sordaki ustanovitelja. Pravico podeljevanja ima municipalna delegacija. Prošnje, opremljene z dokazili o starosti, domovinstvu premoženjskih razmerah rodbine in učnih uspehih dveh zadnjih semestrov je uložiti na uložnem zapisniku mestnega magistrata do dne 24. septembra.

Zakaj dvojna mera? Dne 30. julija je šel podpisati na tuk. e. k. davčni ekonomat, da plača znesek določene mu carine na grozdje.

Opominjalnica je bila spisana v slovenskem jeziku, pobotnico pa je dobil nemško!

Potem, ko je podpisani zahteval slovensko pobotnico, mu je dotični uradnik naznanil, da mora doplačati še 2 K. 20 stot. eksekucijskih stroškov! Podpisani je shranil prvotno, nemško pobotnico, katero ima še sedaj! Pridrži si jo je kljub zahtevi uradnika; naj podpisane vrne nemško pobotnico. Na tej pobotnici ni pisanih nikakih eksekucijskih stroškov, katerih podpisani ni plačal, ker ve, da se od zaostalih užitinskih davkov na grozdje ne tirjajo nikakih eksekucijskih stroškov.

Tudi oni, ki so prejeli že drugo opominjalnico, ne plačajo navadno nikakih izrednih stroškov — toliko manje pa oni, ki so plačali še na prvi opomin.

Podpisane mu se je zagrozilo, da bo moral plačati navedene eksekucijske stroške, pa naj se pritoži kamor hoče! Ker je podpisani rekel, da vso to stvar objavi v »Edinosti«, se mu je odgovorilo, da se »Edinosti« ne boji.

Podpisani je pripravljen plačati eksekucijske stroške, ko bo prepričan, da velja enaka mera za vse davkoplačevalce in ko bo prepričan, da se pri njem ni napravila izjema iz vzroka, ker je zahteval slovensko pobotnico!!

C. k. užitinski urad, oziroma ekonomat pa naj se oskrbi z uradniki, ki bodo vstanu napisati vsaj par besed v pravilni slovenščini; ne pa, kakor sedaj, ko izdajajo takele umotvore, recte nestvore: »Vekoslav Kodrič plačal za dar od vino za leto 1903!«

Za tem je nekaj nečiljivega in na zadnje: »Od ces. kr. finančni ured!!«

Podpisani javlja tem potom to stvar višim davkarskim oblastim v nadi, da mu iste pojasnijo, zakaj da se Slovincem, oziroma onim, ki zahtevajo svoje pravice — kakor zahtevajo drugi svoje — meri z drugo mero in ne z ono, ki je v splošni rabi!

Vekoslav Kodrič posestnik pri sveti M. Magdaleni spodnji.

Domovinsko pravico v Trstu so dobili gg.: Antonija vd. Krošelj, Ivan Kravos iz Brji pri Riheberku in Ivan Krašovac iz Ospa.

Slavnost v Dolini. K včerajšnji notici o posebnem vlaku, ki ga priredi prihodnjo nedeljo »Delavsko podporo društvo« iz Trsta v Boršt, dostavi je še, da se bodo vozni listki prodajali tudi v nedeljo do poludne in sicer v uradu imenovanega društva, v ulici Molin piccolo št. 1. Od ene ure popoldne naprej do odhoda vlaka pa na kolodvoru pri sv. Andreju.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo pevске vaje v soboto zvečer, mesto v nedeljo popoldne, da se bodo pevke in pevec mogli eventuelno udeležiti nedeljskih izletov: ali slavnosti v Dolini ali one v Devinu. — Ker »Kolo« nastopi dne 20. t. m. na veselici z vodo sv. Nikolaja, ker se isto društvo udeleži prve veselice bratskega društva »Zvonimir« v Rocolu dne 27. t. m., in ker se treba pripravljati za društveni koncert, ki bo dne 8. novembra v dvorani »Narodnega doma« pri sv. Ivanu: pričakuje podpisani, da se bodo pevke in pevec v polnem številu udeleževali pevskih vaj.

ODBOR pevskega društva »Kolo«.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu so pristopile na novo sledeče gg.: Vrtnarica gospica Ljudmila Modie, g. a Vovk Amalja, g. a Marc Katinka, g. a Gerbec Marija.

Lepa hvala imenovanim gospem in gospicam! Slede naj drugi in mnoge druge, da bo mogla podružnica čim uspešneje vršiti svoje prekoristno delovanje.

Mesto podpredsednika na deželnem sodišču v Trstu je popolniti. S tem mestom so spojeni dohodki VI. plačilnega razreda. Prositelji za to, in za eventuelno izpraznjeno mesto svetnika na višem deželnem sodišču imajo svoje predpisano opremljene prošnje, z dokazili o poznanju deželnih jezikov, predložiti do vstetega 6. oktobra pred sedništvu deželnega sodišča v Trstu.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 23.6, ob 2. uri popoldne — 0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.7 — Danes plima ob 11.6 predp. in ob 11.22 pop.; oseka ob 1.38 predpoldne in ob 64.1 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Iz Krajnevasi** nam pišejo: Dne 4. t. m. ob 7. uri zvečer se je vnel požar pri Ivanu Štoka v Krajnevasi hšt. 31. Goreti je pričelo v skednji, pritlično, kjer je bila shranjena slama. Pogoreli so skedenj, hlev, klet in trije deli stanovanja. Škoda je velika. Pogorela je vsa krma, nekoliko gospodarskega orodja, posoda za vino in pogorelec je tudi ob vino.

Poskodovanec je zavarovan pri banki »Slaviji«. Da niso občinari, kar jih je bilo doma, prihiteli na pomoč, podrli in odkrili strehe ter zabranili, da ni naprej gorelo, pogorel bi bil en del vasi.

Prihiteli so na pomoč občinari iz vasij Dutovlje, Skopo in Pliskovica ter so vsi skupaj spojili prizadevanje za udušenje ognja. Dobro bi bilo, da bi se ustanovilo gasilno društvo v središču med vsemi Tomaj, Dutovlje, Skopo, Kopriva, Krajnavas in Pliskovica. To bi bilo zelo potrebno.

× **Županom v Črničah** je izvoljen g. Josip Kosovel. Pričakuje se, da bo dobro vodil občinsko upravo.

× **Podružnica »Slovenskega planinskega društva v Ljubljani«** za sodna okraja ajdovski in vipavski bo imela svoj prvi občni zbor dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih društva »Edinost« v Ajdovščini.

Ta novi korak gotovo z veseljem pozdravi sleherni zavedni Slovenec. Saj je vsakemu dovolj jasno, kako eminentnega pomena za slovenski narod je delovanje »Slovenskega planinskega društva«. Narodna dolžnost vsakega je torej, da podpira to društvo, ki si je med drugimi smotri postavilo za glavno nalogo: braniti našo prekrasno domovino in nje divne gore pred zemljelačnimi sosedi. In da se to zgodi, da ohranimo svojih gora slovenski značaj, da bodo tudi po vipavskih in primorskih gorah bliščali le slovenski napisi in kačipot, v ta namen se ustanovlja ta najjužnejša postojanka »Slov. plan. dr.« v boju za rodno zemljo. Gore v našem okolju se sicer v višini in divoti ne morejo meriti z julijskimi ali savinjskimi, toda vključ temu, da so lahko pristopne in priprave bolj za manjše izlete, preseneča vsakega obiskovalca divni razgled, ki se nudi očem z njih vrhov.

× **Nesreča na postajališču v Devinu.** Pišejo nam: V torek ob 7. uri zvečer se je dogodila na tem postajališču huda nesreča.

Iz vlaka, ki prihaja iz Gorice v Devin ob 6. uri 28 minut, je izstopilo mnogo potnikov. Med tem, ko je bil vlak na postaji, prišla je druga rezervna lokomotiva, ki se je pa pred postajo ustavila, ker jo saprto znamenje ni dopustilo v postajo. Ko je pa vlak na devinski postaji dal znamenje za odhod, se je ustavljena lokomotiva spustila v dir. Devinski postajevodja g. Josip Šargelj je koj jel mahati s kapo ljudem, naj se nikar ne podajo čez železno cesto, in je klical, da pride drugi vlak. Kljub temu pa se je 60 letni Ivan Varisco, dober oče svoje družine, podal čez železniško progo. Sicer bi bil utegnil priti čez, ali naglica lokomotive št. 1082. ga ni dopustila. Padel je pod lokomotivo, ki ga je drsela pred saboj kakih 43 metrov daleč. Ko so ga dvignili je še nekoliko dihal, ali predno je prišel g. dr. L. Weinhardt, ki biva ravno sedaj v hotelu »Ples« in katerega je g. Ples o tem obve-

stil, je izdahnil ponebrečenec svojo dušo. To naj bo položeno direktoji železnice na sree, da gosp. Šargelj ne more opravljati vsega dela. On mora biti načelnik, kasir in uradnik; potem mora tudi — nositi vso prtljago do vlaka!! Mora varovati ljudi, da ne pridejo pod vlak, torej mora biti navaden redar. To ne gre vendar. Od nikogar naj se ne zahteva več nego more storiti. Pa je še čuti glasov proti njemu, ko je vendar storil vse, kar je mogel v hipu, da bi preprečil nesrečo! Ni brez pomena tudi dejstvo, ki se povdarja od več strani, da je bil namreč ponebrečenec nekoliko gluh in kratkoviden.

Saj postaja Devin ima dovolj dokodkov. Naj se le pogleda račune te ali pa kake druge postaje! Na drugih je seveda, več uradnikov, ki se sprehajajo pred postajo. Tukaj pa edine le eden!

× **Iz Doline.** V pokritje stroškov za nabavo naše društvene zastave so nadalje darovali:

Družina Cucovich iz Trsta 20 K, po 2 K: Peter Parovel iz Ulice, Ivan Križmančič iz Gabrovice, Uršula Sanein c. kr. poštarica, Ota Josip, Mahnič Marija, Ivan Prašelj št. 37, Josip Urh — Štranj; po 3 K: Ivan Savec št. 89; po 1 K: Samec Josip št. 2 Vodopivec Andrej št. 189, Sanein Ivan št. 7, Samec Josip št. 8, Samec Antonija št. 10, Jerjan Anton št. 20, Božič L. št. 18, Kocijančič Andrej št. 17, Štranj Vekoslav št. 21, Štranj Josip št. 50, Pangerc Martin št. 29, Pangerc Miha št. 191, Sanein Marija 39, Samec Ana 40, Sanein Ante Pava 41, Lavriha Anton 50, Vodopivec Marija 63, Marx Franja 46, Pangerc Josip 69, Jerjan Martin 20, Žerjal Josip 9, Pečar Andrej 25, vsi iz Doline in Ota Josip št. 4 iz Krogelj; po 80 stot.: Kus Anton št. 50, po 60 st.: Kocijan Ivan št. 147, Foravs Ivana št. 149, Samec Andrej št. 6 Štranj Marija št. 92, Parovel Josip št. 26, Štranj Urh pismonoša; po 40 st.: Foravs Anton št. 34, Prašelj Ivaa št. 51, Vodopivec Anton št. 54, Štranj Peter št. 76, Pavlič Jakob 81, Maver Josip št. 131, Kus Anton 140, Štranj Ivan 160, Štranj Martin št. 148, Žerjal Ivan 40, Ota Marija 123; po 20 st.: Stančič Martin št. 14, Samec Martin 15, Prašelj Marija 150, Sanein Josip 26; po 30 stot.: Lavriha Martin šte. 52 vsi iz Doline.

Dne 18. avg. t. l. v veseli družbi ob proslavi rojstnega dne Njeg. Vel. nabralo se je 10 K.

Vsem darovalcem se izreka najpresrečnejša zahvala.

Ker poleg tega, da je društvena zastava mnogo stala, bo imelo društvo mnogo stroškov o pripravi za slavnost, a k isti ne bo nikake vstopnine, še nadaljne prispevke na bira in potem v listu priobči

odber.

Vesti iz Kranjske.

* **Vlak je povozil** predainoči blizu Kamnika neko žensko. Najbrže je šla po progi in se ni pravočasno izognila. Ženska je popolnoma nepoznana domačinom. Stara utegne biti kakih 40 let in oblečena je v višnjevo obleko. Mrtvo truplo so prenesli v mrtvašnico v Podgorju.

* **Velikodušen dar.** Gospa Josipina Hotschevarjeva je izročila okrajnemu šolskemu svetu v Krškem znesek po 60.000 K v svrhu, da se svoječasnno izpopolni meščanska šola v Krškem v štirirazrednico. Plemenita gospa je nadalje še darovala 15.000 K za popravilo poslopja meščanske šole in 4000 K za stavbo novega šolskega poslopja na Cerkljah pri Krškem.

Brzobjavna poročila.

Kuga v Marzelju.

PARIZ 10. (B.) Listi prijavljajo depeše iz Marzelja, ki potrjujejo, da se je v tovarni kartonaž v Bois de Lucy, po prehodu neke partije cunj iz Vstoka, konstatirala črna kuga. Obolelo je baje 27 oseb, umrlo pa 5. Takoj so se ukrenile najstrožje varnostne odredbe in se je odpravila vsaka nevarnost. Zvečer je vničil tovarno požar, zaneten namenoma. Mej fabriškim personalom je umrlo pet oseb in tri so obobile ob sumljivih znamenjih. V mestu samem ni nikdo obolel. Prefektura departementa pa izjavlja, da gre tu samo za infekcijsko vnetje pljuč.

Demonstracije v Belemgradu.

BELIGRAD 10. (B.) Povodom rojstnega dne prestolonaslednika je bilo mesto praznično razavetljeno. Na demonstracijah pred opozicijskonaluima listoma »Večerne novosti« in »Narodni list« so strelji, dani na demonstrante iz oken, ranili štiri osebe. Demonstrantje, katerih je bilo kakih 150, so hoteli tudi pred poslopje turškega odposlanstva, ali zabranilo jim je to jahajoče redarstvo.

Obletnica smrti cesarice Elizabete.

DUNAJ 10. (B.) Ob 7. uri in tričetrt zjutraj se je pripeljal cesar v grobišče pri kapucinah. V grobišče staga spremila gvardijan in nadzornik grobišč. Cesar je molil pri kratki pokojne cesarice Elizabete in oni cesarjev ča Rudolfa. Ko si je cesar ogledal vence, položene na grob cesarice in je pomolil ob krstah svojih starišev, je zapustil grobišče in se podal v cesarski dvorec. Kmalu na to je došel nadvojvoda Karol Viktor in je molil na grobu cesarice ter je položil venec. Ob 10. uri predpoldne se je darovala, kakor vsako leto, v kapucinski cerkvi maša zadušnica. Princeza Gizela Bavarska je dospela semkaj danes zjutraj.

BUDIMPEŠTA 10. (B.) Vsi listi pri našajo povodom obletnice smrti pokojne cesarice g'obokočutne članke in se v ganljivih besedah spominjajo pokojnice.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK
Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«
Natisnila tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilsrtovan cenik brezplačno in franko.

NAJVEČJI IZBOR VRČKOV ZA PIVO

se nahaja v dobro znani zalogi steklenin in porcelana

Jakob Hirsch, ul. Cavana 6 (nasproti škofijski palači)

TRST

Vzorec št. 4. Vzorec št. 5. Vzorec št. 2.

Posiljatelj na deželo se izvrše z največjo točnostjo in natančnostjo.

Posojila
ne manjše od **10.000 kron**
na hiše, zemljišče, dedščine
KAROL OFNER
Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.
(Posredovalci izključeni).

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev
najboljših tu- in inozemskih tovarn
Borzni trg št. 2. II. nadstropje
(nasproti sladničarne Urbanis).
Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor
tudi na obroke.
Konkurenčne cene

TRGANJE v rokah in nogah preneha vsakomur v treh dneh ako se posluži **antirheuminega mazila**. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.50.

KAŠELJ preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.40. Pri zastarih bolečinah treba nadaljne troške.

ŽIVOTNI BALZAM SALVATOR
On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in zunanje bolezni.
Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič 4 gld. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko).

LILJANOVA POMADA in druge kozmetične, odpravi z uporabo iste. Za lice, roke, solne poge, zule.

Pri svetem Antonu Padovanskem.
Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.
Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).
Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev, Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.
Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.
Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.
Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, preginjala idr.
Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.
Naročitve se izvršijo točno in hitro.
Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.
Z odličnim spoštovanjem
Anton J. Vogrič.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM
Anton Sancin pok. Frana
TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.
Priporoča velik izbor:
srajc belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega čerirja ter razno perilo. Veznine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promete izdaja k vsakemu šrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Ror na naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija).
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.
Promet s čeki in nakaznicami.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli
CORSO 8.
Velikanski dohod za jesenski čas.
Zaloga galoš.
Obuvala za gospode črna, angleška po gld 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specijaliteta obuval za dečke.
Obuvala za gospe. črni ali rumena, angleška po gld. 3.30 nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.80 Naročbe po meri.
CENE NIZKE.

Uprava dvorca (vile) »Pompejana« na Katinari posojuje na zahtevo proti mali dnevni odškodnini svoje tri poljedelske stroje (t. j. mlatilnico, čistilnico in trijer) za mlatenje in čiščenje pšenice, ječmena, rži, ovsu, ajde itd.
Več se izve pri upravi zgoraj omenjene vile.

ZALOGA USNJA
M. Madriz
Piazza Nuova 1 uhod ul. S. Caterina TRST.
Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu in inozemskih tovarn. Tovarna nadplavov ter vseh predmetov te stroke.
Ugodne cene.

Na milijone dam
rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 žlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešumi in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1, Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Zigon ul. Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Cilia, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.
Na Reki: Braća Pavačić, mirodilnica.

Alojzij Svagel
TRST - Ul. Farneto 8. - TRST
priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, nadalje moko, žito, kavo, sladkon.
Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.
Cenike na zahtevo franko.

Mnogo denarja!
do 1000 kron na mesec zamo-rejo častno zas užiti osebe vsakega stanu, (tudi kot postranski zas už.sk).
Natančneje pod „Reel 107“ na Annonces - Abthe lung des MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Fran Antoni
Campo Belvedere 10. Telefon 1617.
Nova prodajalnica jestvin in delikates.
Bogat izbor vseh v to stroko spadajočih predmetov.
Specijaliteta: Šunka (pršut) iz Prage in Štanjela. Najfinejši salami.
Velika zaloga vin v buteljkah, piva, likerjev in mineralnih voda.
Postrežba na dom.

Potnikom v Gorico
in romarjem na Sv. Goro pri oroču se v sredi mesta ležaja
KAVARNA CENTRAL
na Travniku (tik cerkve) Piazza grande.
Elegantna oprema. Najboljša kava. Velika zber le pristnih likerjev in desertnih vin.
Tazlični časopisi. Trije biljardi iz najboljšo tvornice St. Martin v Parizu. Sestanek potnikov in kupčevalcev. Telefon.
Kavarnar Filip Pečenko.

Lepa meblirana soba
s prostim vhom se odda takoj. Ob enem tudi mala sobica primerna za delavca.
Več se poižve v tiskarni »Edinost«.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.
Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— m.
Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kukišo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v bliž St. Martin. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadst. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Caritatis. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, registorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.:
Glavnica društva gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje 13.326.346-9
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju 1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju 49.465-07
Rezerva na razpolaganje 500.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju u kurzov, bilanca (A) 333.822-42
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) 243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje 500.000—
Občna rezerva dobičkov 1.187.164-86
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši.)